

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18.11.2002, sp. zn. 1 Ko 397/2002, ECLI:CZ:VSPH:2002:1.KO.397.2002.1

Číslo: 81/2003

Právní věta:

Byl-li prohlášen konkurs na majetek konkursního věřitele, stává se správce konkursní podstaty dnem prohlášení konkursu bez dalšího namísto konkursního věřitele účastníkem konkursního řízení vedeného na majetek jeho dlužníka (úpadce).

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 18.11.2002

Spisová značka: 1 Ko 397/2002

Číslo rozhodnutí: 81

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Konkurs

Předpisy: § 107a odst. 2 předpisu č. 99/1963Sb.

§ 12a odst. 1 předpisu č. 328/1991Sb.

§ 12a odst. 2 předpisu č. 328/1991Sb.

§ 14 odst. 1 písm. c) předpisu č. 328/1991Sb.

§ 66b odst. 3 písm. c) předpisu č. 328/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením z 23. 7. 1997 prohlásil M ě s t s k ý s o u d v Praze konkurs na majetek společnosti s ručením omezeným H. P. a správcem konkursní podstaty ustavil advokáta JUDr. M. L. Toto rozhodnutí nabylo právní moci 13. 8. 1997.

Napadeným usnesením z 3. 7. 2002 soud prvního stupně vyhověl návrhu konkursního věřitele FCZ, a. s., z 25. 3. 2002, jenž podepsal P. O. jako předseda představenstva, aby do řízení vstoupil na jeho místo věřitel F., s. r. o., jemuž původní věřitel svou pohledávku za úpadcem postoupil. V odůvodnění tohoto rozhodnutí soud prvního stupně uvedl, že rozhodl za použití § 66a odst. 1 zákona o konkursu a vyrovnání (dále též ZKV) dle § 107a odst. 2 o. s. ř., neboť postupník s návrhem, k němuž byla připojena smlouva o postoupení pohledávky z 8. 2. 2001, souhlasil.

Usnesení z 3. 7. 2002 napadl odvoláním správce konkursní podstaty úpadce FCZ, a. s., Mgr. L. V. (dále též odvolatel) a namítal především, že úpadce – původní věřitel FCZ, a. s., s ním nespolupracuje

a není tedy možné posoudit, zda smlouva o postoupení pohledávky byla uzavřena v souladu se zákonem. Odvolatel tuto smlouvu nemá k dispozici a nemůže ani posoudit, zda se nejedná o odporovatelný právní úkon. Dále poukázal na to, že návrh podepsal za postupitele P. O., jehož funkční období však skončilo 25. 6. 2001, tedy před podáním návrhu.

V r c h n í s o u d v P r a z e p ř e z k o u m a l u s n e s e n í s o u d u p r v n í h o s t u p n ě i řízení jeho vydání předcházející a shledal, že odvolání je důvodné. Proto napadené usnesení zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Z výpisu z obchodního rejstříku vedeného Městským soudem v Praze odvolací soud zjistil, že na majetek akciové společnosti FCZ (původní obchodní jméno P., a. s., později L. I., a. s.), byl usnesením Městského soudu v Praze z 25. 6. 2002 prohlášen konkurs a správcem konkursní podstaty byl ustaven Mgr. L. V.

Z obsahu spisu odvolací soud mimo jiné zjistil, že podáním došlým soudu 25. 3. 2002 navrhla akciová společnost L. I., aby soud připustil záměnu účastníků tak, že z řízení vedeného pod sp. zn. 93 K 73/94 postupitel vystoupí a na místo něj vstoupí společnost s ručením omezeným F. Spolu s tímto návrhem byl mimo jiné založen souhlas postupníka. Soud prvního stupně 18. 4. 2002 vyrozuměl postupitele i postupníka, že k návrhu nebyly připojeny listiny prokazující skutečnost, se kterou právo přechod pohledávky spojuje, že je chybně označen postupitel (co do názvu a sídla) a že není zřejmé, zda návrh podepsala osoba k tomuto úkonu oprávněná, neboť předsedou představenstva postupitele je dle obchodního rejstříku V. S. Podáním došlým soudu 27. 6. 2002 sdělil postupník, že předkládá listiny potřebné k prokázání přechodu pohledávky - návrh věřitele na výměnu účastníků, smlouvu o postoupení pohledávek z 8. 2. 2001, souhlas nového věřitele, výpis z obchodního rejstříku navrhujícího věřitele, oznámení o změně názvu a sídla firmy (postupitele), usnesení a výpis z obchodního rejstříku původního věřitele a plnou moc z 25. 5. 2002, již k jednání za FCZ, a. s., udělil P. O. jako člen představenstva J. K. a P. O. jako předseda představenstva FCZ, a. s.

Při posuzování důvodnosti odvolání nutno nejprve zohlednit zákonný dopad účinků prohlášení konkursu na postupitelův majetek. Je třeba vyjít z toho, že prohlášením konkursu na majetek žalobce nastávají v nalézacím řízení (i v tzv. řízení incidenčním dle § 23 a 24 ZKV) mimo jiné účinky uvedené v § 14 odst. 1 písm. c) ZKV, dle něhož se přerušují řízení o nárocích, které se týkají majetku podstaty, zde míněno konkursní podstaty žalobce. Zákon o konkursu a vyrovnání však v § 66b odst. 3 stanoví, že přerušování konkursního řízení není přípustné, pokud zvláštním právním předpisem (tedy jiným předpisem než zákonem o konkursu a vyrovnání) není stanoveno jinak. Prohlášením konkursu na majetek konkursního věřitele proto při neexistenci předpisu, jenž by obsahoval odlišnou úpravu, nedochází k přerušování konkursu vedeného na majetek jeho dlužníka (popř. konkursního řízení) a - pro úplnost to budiž uvedeno - ani k dílčímu přerušování konkursu v části týkající se postupitelem uplatněné pohledávky, neboť tu od vlastního konkursu oddělit nelze. Přesto ale prohlášení konkursu na majetek konkursního věřitele nemůže být bez následků pro konkurs vedený na majetek jeho dlužníka, neboť takový výklad by v rozporu s účelem zákona a smyslem konkursu paradoxně umožnil, aby se věřitel, na jehož majetek byl prohlášen konkurs, sám domáhal splnění své pohledávky, ač je k tomu výlučně povolán správce konkursní podstaty (§ 27 odst. 4 ZKV). Přechod oprávnění nakládat s majetkem konkursního věřitele na správce proto nutně musí vést ke vzniku účastenství správce v konkursu vedeném na majetek dlužníka ke dni prohlášení konkursu, aniž by však přitom došlo k přerušování tohoto konkursu.

Odvolací soud je dále přesvědčen, že nebyly dány podmínky pro rozhodnutí dle § 107a o. s. ř., když dosud nebylo postaveno najisto, zda návrh, o němž soud prvního stupně s odkazem na § 107a o. s. ř. rozhodl, podala osoba oprávněná za postupitele jednat. Tento návrh podepsal dle jeho znění P. O. z

titulu funkce předsedy představenstva, avšak z obsahu spisu neplyne, že by jmenovaný ke dni podání návrhu či později tuto funkci zastával. Soud prvního stupně, ač nejprve správně vyzval postupitele k doložení této skutečnosti, již v odůvodnění svého rozhodnutí neuvedl, na základě čeho dospěl k závěru, že jím postupiteli důvodně vytýkaná vada podání byla v průběhu řízení odstraněna. Listiny doručené postupníkem soudu přitom neumožňují přijmout závěr o tom, že by P. O. byl předsedou představenstva, neboť v předložených výpisech z obchodního rejstříku tato skutečnost zachycena není a nevyplývá ani z ostatních písemností. V podstatě totéž lze uvést i o postavení na plné moci spolupodepsaného J. K., jenž by měl být členem představenstva. Odstranění těchto pochybností měla být přitom věnována pozornost za situace, kdy byl již prohlášen konkurs na majetek postupitele a kdy tedy účastníkem konkursu v postavení konkursního věřitele byl odvolatel, při vědomí toho, že postupník se účastníkem může stát až právní mocí rozhodnutí vydaného za podmínek uvedených v § 107a o. s. ř.

S ohledem na vyslovené názory stran toho, že dosud nebylo doloženo oprávnění P. O. jednat za konkursního věřitele, odvolací soud postupoval dle § 221 odst. 1 písm. a) a b) o. s. ř., napadené usnesení zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. V jeho rámci soud, jak již naznačeno výše, bude jednat s odvolatelem, jenž je účastníkem konkursu.